

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

ÎNCHEIERE

21 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Galina Stratulat, Ion Druță,

Vladimir Timofti, Iuliana Oprea

examinînd cererea de revizuire înaintată de către Focșa Veronica, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Focșa Veronica împotriva Societății cu răspundere limitată „Miloș M.” privind încasarea datoriei și a dobînzii de întîrziere,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015,

C O N S T A T Ă :

La 21 noiembrie 2007, reclamanta Veronica Focșa s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune către ÎI „Miloș M.”, solicitînd încasarea sumei împrumutată în mărime de 520 520 lei și dobînda pe perioada de întîrziere de la 10.06.2005 pînă la data pronunțării hotărîrii de judecată. Dat fiind faptul că acțiunea a fost înaintată la 21.11.2007, calculele dobînzii de întîrziere au fost efectuate pînă la data respectivă, ceea ce constituie 281 394,54 lei. Mai solicită încasarea de la pîrît în beneficiul său a sumelor împrumutate în mărime de 1 138 581,24 lei și 124 035 dolari SUA, dobînda de întîrziere pentru nerestituirea în termen a sumelor împrumutate în mărime de 526489,49 lei și 67 053,66 dolari SUA și cheltuielile de judecată, în total solicită încasarea sumei de 1 665 070,73 lei și 191 088,66 dolari SUA în valută națională la data executării hotărîrii și cheltuielile de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău dm 22 mai 2009, a fost admisă cererea Veronicăi Focșa către ÎI „Milos M.” privind încasarea datoriei și a dobînzii de întîrziere, încasîndu-se de la ultima în beneficiul reclamantei datoria în sumă de 1 665 070,73 lei și 191 088,66 dolari SUA în valută națională la data executării hotărîrii și cheltuielile de judecată în mărime de 9 000 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, reprezentantul SRL „Milos M.”, Miloș Mihai, la data de 19 iunie 2009 a contestat-o cu apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 22 mai 2009 și

emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău dm 11 februarie 2014, a fost respins apelul declarat de reprezentantul SRL „Milos M.”, Miloș Mihai, fiind menținută hotărîrea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 22 mai 2009.

La 21.02.2014, SRL „Miloș M.” - succesor în drepturi a ÎI „Miloș M.” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrea primei instanțe, cu dispunerea scoaterii cererii de pe rol, sau după caz remiterea cauzei la rejudecare.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 iunie 2014, a fost admis recursul declarat de SRL „Miloș M.”, casată decizia Curții de Apel Chișinău dm 11 februarie 2014 și cauza a fost remisă la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău într-un alt complet de judecată.

Rejudecînd cauza, Curtea de Apel Chișinău a adoptat decizia din 19 martie 2015, prin care a admis apelul declarat de SRL „Miloș M.”, a casat hotărîrea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 22 mai 2009 și a adoptat o hotărîre nouă prin care a respins integral acțiunea lui Focșa Veronica împotriva SRL „Miloș M.” privind încasarea datoriei și a dobînzii de întîrziere ca fiind nefondată.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 26.03.2015, Focșa Veronica a contestat-o cu recurs, solicitînd casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015 și menținerea hotărîrii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 22 mai 2009.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015, a fost respins recursul declarat de Focșa Veronica și menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Focșa Veronica împotriva SRL „Miloș M.” privind încasarea datoriei și a dobînzii de întîrziere.

La 17.08.2015, Focșa Veronica a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015, solicitînd admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015 și menținerea hotărîrii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 22 mai 2009.

În motivarea cererii de revizuire, revizuenta a invocat temeiul prevăzut la lit. b) art. 449 CPC.

În speță, Focșa Veronica a indicat că judecătorii care au participat la admisibilitatea recursului, trebuiau să participe și la examinarea recursului în completul format din 5.

La fel a menționat că participarea judecătorului Iulia Sîrcu la examinarea recursului său a fost o răzbunare, deoarece acest judecător a participat anterior la examinarea cererii de anulare a măsurilor de asigurare aplicate și în privina lui au fost depuse de către revizuentă plîngerii la Consiliul Superior al Magistraturii și la Ministerul Justiției.

Revizuenta a mai susținut că instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de recurs, menționînd în acest sens argumentele reiterate anterior în instanțe.

La 24.09.2015, SRL „Miloș M.” a depus referință pe marginea cererii de revizuire înaintate, prin care a solicitat respingerea ei ca inadmisibilă din lipsă de temeiuri legale.

Examinînd motivele invocate de revizuentă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit ajunge la concluzia că cererea de revizuire urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pornind de la următoarele.

În conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 453 CPC al RM, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Din textul cererii de revizuire, înaintate la 17.08.2015, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit constată că revizuenta solicită revizuirea deciziei Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015, invocînd ca temei lit. b) a art. 449 CPC.

Astfel, potrivit normei invocate, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul pe temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) CPC, este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Norma legală (art. 449 lit. b) CPC) vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucît examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să

demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărîrii. Faptele noi apărute după darea hotărîrii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În același timp, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

La caz, Colegiul conchide că revizuenta nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire.

În speță, afirmațiile revizuintei cum că judecătorii care au participat la admisibilitatea recursului, trebuiau să participe și la examinarea recursului în completul format din 5, nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, deoarece nu întrunește condițiile impuse de legiuitor pentru admiterea lui.

Potrivit art. 431 alin. (2) CPC, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

(3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 5 judecători de la Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție.

(4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.

Pornind de la prevederile normelor de drept evocate, Colegiul menționează că participarea judecătorilor care au soluționat admisibilitatea recursului la examinarea lui în completul din 5 nu este obligatorie.

Mai mult ca atît, această circumstanță nu se încadrează nici într-un temei de revizuire prevăzute expres la art. 449 CPC.

Nu constituie temei de revizuire nici afirmația revizuintei cum că participarea judecătorului Iulia Sîrcu la examinarea recursului său a fost o răzbunare, deoarece acest judecător a participat anterior la examinarea cererii de anulare a măsurilor de asigurare aplicate și în privina lui au fost depuse de către revizuentă plîngerii la Consiliul Superior al Magistraturii și la Ministerul Justiției.

Or, acest aspect ține de dreptul părților, în speță a Veronicăi Focșa, de a înainta recuzare membrilor completului care urmează să examineze cauza, cu atît mai mult că componența completului a fost afișată pe site-ul Curții Supreme de Justiție cu cel puțin 3 zile înainte pînă la ședință.

Potrivit materialelor cauzei, revizuenta nu a uzat de acest drept, iar invocarea imposibilității participării unui membru a completului la examinarea recursului din motive de imparțialitate, nu poate fi reținut ca temei de revizuire.

În același timp, afirmația revizuintei cum că instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de recurs, menționând în acest sens argumentele reiterate anterior în instanțe, Colegiul o consideră ca o tentativă de rejudecare a cauzei printr-un recurs deghizat.

Or, așa cum s-a menționat supra, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Toate afirmațiile revizuintei invocate în cererea de revizuire și care țin de aprecierea probelor, cum ar fi înscrisurile sau rapoartele de expertiză, nu pot constitui temei de revizuire, deoarece aceste circumstanțe au fost cunoscute instanței la examinarea recursului.

Astfel, instanța de revizuire constată că revizuenta nu a prezentat alte înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit conchide că circumstanțele invocate de revizuentă drept temei de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Prin cererea – obiectul prezentei ședințe, revizuenta nu a prezentat nici unul din temeiurile conținute în norma indicată.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*). Din considerentele menționate Colegiul consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele,

că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 449, 451-453 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Focșa Veronica împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Focșa Veronica împotriva Societății cu răspundere limitată „Miloș M.” privind încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță

Vladimir Timofti

Iuliana Oprea